

Nr 21.

Ankom till Riksdagens kansli den 18 febr. 1910 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning af väckt motion om kostnadsfri utstämpling af till försäljning afsedt virke inom skyddsskogsområde.
(2. A.)

I en inom Andra kammaren väckt, till jordbruksutskottets förberedande behandling öfverlämnad motion (nr 68) har af herr *J. Ström* i Transtrand m. fl. hemställts, att Riksdagen måtte besluta sådan ändring eller sådant förtydligande af § 1 i lagen den 24 juli 1903 angående skyddsskogar, att ägare till skog och skogsmark inom skyddsskogsområde måtte kostnadsfritt få utstämpladt där befintligt och för försäljning afsedt virke.

Till stöd för sin hemställan hafva motionärerna anfört följande:

»I lagen af den 24 juli 1903 angående skyddsskogar heter det i 1 §, »att annan afverkning än till husbehof må äga rum endast efter utsyning, som på statens bekostnad af skogsstatens tjänstemän verkställes». Denna bestämmelse har hittills tolkats så, att ersättningen till jägmästaren skall utgå af statsmedel, men jordägaren själf vidkännas kostnaden för nödig handtlangning. Denna kostnad blir i de flesta fall ganska kännbar för jordägaren, enär flere man måste biträda vid förrättningen, som annars skulle taga jägmästarens tid alltför länge i anspråk. Lagbestämelsen i detta fall har emellertid tolkats så, att *utsyning* visserligen skall vara för jordägaren afgiftsfri, men icke *utstämpling* af träden. Oss synes emellertid utsyning icke kunna göras på annat sätt än medelst de särskilda trädens utmärkande, d. v. s. stämplande; ty, på annat sätt förfaret, blefve det omöjligt att efteråt kontrollera afverkningen, såsom omfattande endast tillättna träd. Tolkningen af § 1 att sålunda skilja mellan utsyning och utstämpling synes därför oriktig och jordägaren alltså vara berättigad erhålla kostnadsfri utstämpling af de träd, som han på sitt inom skyddsskogar belägna skifte äger att för afsalu uttaga.

Då skogsägaren dessutom lider en afsevärd inskränkning i dispositionsrätten af sitt inom skyddsskogsområdet belägna skogskifte, och det i väsentlig del för att befrämja äfven det allmännas bästa, bör han åtminstone vara befriad från betydande extra utgifter för att tillgodogöra sig endast *en del* fullmogna träd, under det en annan skogsägare, hvars skogs-

Bih. till Riksd. Prot. 1910. 8 Saml. 6 Häft. (Nr 21.)

mark kanske är angränsande, men liggande utom skyddsskogsområdet, utan inskränkning helt disponerar *alla*; ty för så vidt skyddsskogen skall motsvara sitt ändamål, måste ovillkorligen på ett skyddsskogsområde och synnerligast vid fjällgränsen många för afverkning mogna träd af ägaren vid drifningar kvarlämnas till skydd för den uppväxande skogen och till gagn således ej blott för *det* skiftet, utan på samma gång äfven för andra, som icke besväras af sådana inskränkningar.

Hade skogen och skogsmarkens gradering och därpå grundad fördelning af skogsskiften jordägarna emellan skett *efter* skyddsskogslagens tillkomst, så att nödig hänsyn vid storskifte eller laga skifte kunnat tagas till denna omständighet, så hade ingen orättvisa drabbat den ägare, som fått sitt skifte utlagdt inom skyddsskogsområdet; men när så icke är förhållandet, utan den skogstrakt, som efteråt fallit inom skyddsskogsområdet, vid allmänt skifte tilldelats utan inskränkning i rätten att få använda allt därinom befintligt gagnvirke, då bör ägaren åtminstone icke drabbas af ytterligare extra kostnader för att kunna tillgodogöra sig hvad han numera enligt lagen om skyddsskogar äger rätt att uttaga.»

Utskottets
yttrande.

Genom ofvannämnda lag den 24 juli 1903 angående skyddsskogar har i det allmännas intresse till skydd mot flygsandsfält och fjällgränsens nedgående gjorts den afsevärda generella inskränkning i enskildes dispositionsrätt öfver dylika skogar, att annan afverkning än till husbehof får äga rum endast efter utsyning af skogsstatens tjänstemän. För att inskränkningen icke skulle blifva alltför betungande för skogsägarna har emellertid stadgats, att utsyningen skulle ske på statens bekostnad.

Såsom motionärerna anført, har sistnämnda stadgande vid tillämpningen tolkats så, att visserligen *utsyningen* men däremot icke *stämpningen* af träden skulle vara för jordägaren afgiftsfri.

Detta framgår ock af ett af Kungl. Maj:t. den 11 maj 1906 afgjort ärende, däri följande förekommit:

Två skogsägare, som efter kungörelse af länsstyrelsen i Jämtlands län fingo inställa en pågående afverkning å områden, hvilka enligt kungörelsen skulle anses såsom skyddsskogsområden, tillhandahöllo vid en sedermera på deras begäran af skogsstatstjänstemän verkställd utsyning nödigt handtlångningsmanskap. Under åberopande af 1 § i skyddsskogslagen begärde skogsägarna därefter hos Kungl. Maj:t ersättning för handtlångarnas aflöning.

I anledning af denna ansökning yttrade på grund af remiss nämnda länsstyrelse, att ordalagen i nyssnämnda § innefattade en ovillkorlig bestämmelse därom, att hela utsyningskostnaden skulle gäldas af staten, således icke blott den ersättning, som tillkomme vederbörande skogstjänstemän,

utan äfven förekommande kostnader för den handtlangning, som nämnda tjänstemän ansåge sig behöfva och om hvars anskaffande det syntes åligga dem att draga försorg. Enär utsyningen ej vore fullbordad därmed, att skogstjänstemannen utpekade de träd inom skyddsskogsområdet, som finge afverkas, utan dessa träd också måste för kontrollens skull förses med ett särskildt märke, hvartill handtlangningsmanskaf erfordrades, men af de betänkanden och framställningar, som föranledt lagens utfärdande, icke syntes framgå, att en fördelning af utsyningskostnaden mellan staten och skogsägaren varit af lagstiftaren åsyftad, kunde länsstyrelsen icke finna annat än att skogsägarna hade fullt fog för sitt yrkande.

Domänstyrelsen som jämväl hördes i frågan, hade däremot en annan uppfattning. Under framhållande att frågans afgörande i ena eller andra riktningen skulle i betraktande af den stora mängden af utsyningstagare å skyddsskogarne medföra vidtgående följder, gjorde styrelsen gällande en bestämd skillnad mellan de två begreppen *utsyning* och *stämpling*. Detta skulle framgå bland annat ur § 19 i instruktionen för skogsstaten den 29 november 1889 samt §§ 46 och 49 i förordningen den 26 januari 1894 angående hushållningen med de allmänna skogarne i riket.

I detta afseende anförde domänstyrelsen vidare, att i kungl. brefvet den 29 november 1889 angående ny reglering af skogsstaten m. m. omförmäldes utsyningsavgifter såsom bestående i vissa avgifter för hvarje åt därtill berättigad å t. ex. kronohemman, nybygge och skattehemman med inskränkt dispositionsrätt öfver skogen utsynadt bjälk- eller sågtimmerträd, men att därförutom nödig handtlangning skulle enligt § 56 mom. 1 i 1894 års förberörda skogsförordning bekostas af utsyningstagaren. Äfven i den samtidigt med skyddsskogslagen utfärdade förordningen angående åtgärder till förekommande af öfverdrifven afverkning af ungskog inom Västerbottens och Norrbottens län gjordes åtskillnad mellan utsyning och stämpling. Utsyning eller åtgärden att utvisa, hvad som finge afverkas, utfördes af skogstjänstemannen själf och erfordrade icke handtlangning, hvaremot till stämplingen, vid hvilken de utsynade träden åsattes märken medels stämpelhammare, tydligtvis behöfdes manskaf; och det vore kostnaden för aflönande af detta stämplingsmanskaf, hvarom i ärendet vore fråga. Då § 1 af skyddsskogslagen innehölle, att *utsyning* skulle verkställas på statens bekostnad af skogsstatens tjänstemän, borde detta endast innebära, att staten bekostade ersättningen till dessa tjänstemän, men icke att staten bekostade jämväl den till *stämplingen* erforderliga handtlangningen; och som domänstyrelsen därför ansåge, att ansökningen saknade stöd i lagen, afstyrkte styrelsen bifall till densamma.

I öfverensstämmelse med hvad domänstyrelsen sålunda hemställt, fann Kungl. Maj:t icke skäl bifalla ansökningen.

Enligt utskottets uppfattning var vid skyddsskogslagens tillkomst afsedt att gifva lagen en sådan affattning, att kostnaderna för de ur kontrollsynpunkt erforderliga åtgärderna vid hushållningen med skyddsskogarna skulle helt och hållet gäldas af staten. Af ofvan anförda fall framgår emellertid, att den gifna lagbestämmelsen i ämnet blifvit föremål för olika tolkning af myndigheterna, i det att domänstyrelsen gjort skillnad mellan olika slag af sådana kontrollåtgärder, hvilken uppfattning vunnit Kungl. Maj:ts godkännande, men en länsstyrelse ansett att lagens uttryck icke innebure en dylik åtskillnad. Då det synes vara öfverensstämmande med billighet och rättvisa, att de enskilda skogsägarna ej drabbas af kostnader för kontrollåtgärder, som föreskrifvits utslutande i det allmännas intresse, är enligt utskottets mening en förtydligande ändring af lagen uti ifrågasvarande hänseende erforderlig.

Utarbetandet af förslag härtill, som motionärerna ansett böra ankomma på utskottet, torde emellertid lämpligen böra öfverlämnas till Kungl. Maj:t.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen, i anledning af herr J. Ströms m. fl. ifrågasvarande motion, må i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte låta utarbeta och för Riksdagen framlägga förslag till sådan ändring af lagen den 24 juli 1903 angående skyddsskogar, att den skogsägare däri medgifna frihet från kostnad för utsyning äfven må omfatta kostnad för stämpling.

Stockholm den 18 februari 1910.

På jordbruksutskottets vägnar:

THEODOR ODELBERG.

Reservation

af herrar *A. T. Odelberg, P. Paulson, Aaby A. W. Ericsson, P. O. Lundell, N. Persson, C. G. Barthelson* och *A. Magnusson*, hvilka ansett, att utskottet bort hemställa,

att herr J. Ströms m. fl. ifrågasvarande motion icke måtte till någon Riksdagens vidare åtgärd föranleda.